

ETELÄ-SAVON HYVINVOINTIALUE, VALTUUSTOALOITE 11.3.2025

Sosiaalityöntekijöiden kelpoisuusvaatimukset

Tämän vuoden alusta tuli voimaan Petteri Orpon hallituksen hyväksymä muutos sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain 12 ja 16 §:ään. Muutoksen tavoitteena on ollut turvata sosiaalihuollon henkilöstön ja palveluiden saatavuus parantamalla sosiaalityöntekijöiden sijaisten saatavuutta. Lisäksi hallitus on laskenut tälle kahden miljoonan euron säästöt hyvinvointialueiden rahoituksessa vuodesta 2025 alkaen. Keskeisimpänä keinona näiden tavoitteiden saavuttamiseksi on madallettu sosiaalityöntekijän sijaisen kelpoisuusvaatimuksia. Jatkossa sosiaalityöntekijän sijaisena voi toimia myös henkilö, joka on suorittanut soveltuvan korkeakoulututkinnon, johon sisältyy tai jonka lisäksi on suoritettu sosiaalityön perus- ja aineopinnot.

Useat asiantuntijat ovat kuitenkin ilmaisseet huolensa siitä, että kelpoisuusvaatimusten madaltaminen voi heikentää asiakasturvallisuutta ja asiakkaiden oikeusturvaa. Sosiaalityön tehtävät sisältävät vaativaa päätöksentekoa, joka vaatii erityistä osaamista ja ammattitaitoa. Kelpoisuusvaatimusten löyhentäminen voi johtaa tilanteisiin, joissa tehtäviä hoitavat henkilöt ilman riittävää koulutusta ja osaamista, mikä vaarantaa asiakkaiden oikeusturvaa ja heikentää palveluiden laatua.

Lain tavoitteena oleva kahden miljoonan euron säästö on myös kyseenalainen. Palveluiden laadun heikkeneminen ja henkilöstön kuormituksen lisääntyminen voivat aiheuttaa lisää kustannuksia korjaavien toimenpiteiden muodossa. Erityisesti lastensuojelussa tehty virhe voi olla inhimillisesti ja taloudellisesti kallis. Hyvinvoiva, ammattitaitoinen ja pysyvä henkilöstö tuo säästöjä pitkällä aikavälillä, kun asiakkaiden oikeudellisen aseman ja palvelurakenteen mahdollisuudet tunnistaen ylimääräisiä korjaavia palveluita ei tarvita. Lisäksi ammattitaitoinen henkilöstö vahvistaa alueemme veto- ja pitovoimaa sekä tukee palveluiden kestävästä kehittämisestä.

On tärkeää panostaa sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen tehtäväjakoön sekä hyödyntää muiden sosiaalihuollon ammattilaisten työpanosta. Näin voidaan keventää sosiaalityöntekijöiden työkuormaa ja varmistaa palveluiden oikea-aikaisuus ja laatu.

Me allekirjoittaneet aluevaltuutetut esitämme, että Eloisa panostaa edelleen riittävän ja pätevän henkilöstön saatavuuteen, sekä pyrkii pidättäytymään muiden kuin sosiaalityön opiskelijoiden käyttämisestä tilapäisenä sosiaalityöntekijän sijaisena. Viime vuodesta lähtien henkilöstötilannetta on saatu parannettua ja tätä kehitystä tulee vahvistaa. Tämä hyvä kehitys voi jopa vaarantua, mikäli hallituksen lakimuutokseen mahdollistava pätevyys halpuutus otetaan käyttöön. Eloisalla olisi nyt oiva tilaisuus osoittaa, että se on työnantajana arvojensa mukaisesti ammattilaisten arvostama jättämällä tämän sosiaalityöntekijän koulutusta väheksyvän lakimuutokseen käyttämättä. Lisäksi esitämme, että Eloisa jatkaa aktiivisia toimia osaavan ja pysyvän henkilöstön houkuttelemiseksi ja sitouttamiseksi sekä kehittää tehtäväjakoa edelleen siten, että sosiaalityöntekijän työparina on toinen sosiaalityön ammattilainen.

Kaiken kaikkiaan Eloisan on varmistettava, että sosiaalihuollon palvelut säilyvät korkealaatuisina ja että asiakkaiden oikeusturva toteutuu myös muuttuneessa lainsäädännöllisessä ympäristössä.